

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

R J E Š E N J E

po Prijavi namjere koncentracije između gospodarskih subjekata MOL Hungarian Oil and Gas Plc., Mađarska i INA industrija nafte d.d. Zagreb, Hrvatska

Studeni, 2008. godine

Broj:01-03-26-037-16-II/08
Sarajevo, 20.11.2008. godine

Na temelju članka 25. stavak (1) točka e) članka 42. stavak (1) točka d) u svezi s čl. 12., 14., 16. i 18. Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05 i 76/07), po Prijavi namjere koncentracije između gospodarskog subjekta MOL Hungarian Oil and Gas Plc., Oktober huszonharmadika u. 18, 1117 Budimpešta, Republika Mađarska zastupanog od Odvjetničke kancelarije Spaho, Muhameda Kantardžića 3, 71000 Sarajevo, i gospodarskog subjekta INA industrija nafte d.d. Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 10, 1000 Zagreb, Republika Hrvatska, zaprimljene pod brojem: 01-03-26-037-II/08 dana 12.09.2008. godine, Konkurencijsko vijeće, na 76. (sedamdesetšestoj) sjednici održanoj dana 20.11.2008. godine, je donijelo sljedeće

R J E Š E N J E

1. Ocjenjuje se dopuštenom koncentracija koja će nastati na tržištu veleprodaje i maloprodaje nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini, stjecanjem kontrole kupovinom svih dionica gospodarskog subjekta MOL Hungarian Oil and Gas Plc., Oktober huszonharmadika u. 18, 1117 Budimpešta, Republika Mađarska, u gospodarskom subjektu INA industrija nafte d.d. Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 10, 1000 Zagreb, Republika Hrvatska.
2. Ovo Rješenje o koncentraciji upisuje se u Registar koncentracija.
3. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u „Službenom glasniku BiH“, službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je, dana 12.09.2008. godine, zaprimilo Prijavu namjere koncentracije broj: 01-03-26-037-II/08 (u daljnjem tekstu: Prijava) gospodarskog subjekta MOL Hungarian Oil and Gas Plc., Oktober huszonharmadika u. 18, 1117 Budimpešta, Republika Mađarska (u daljnjem tekstu: MOL ili Podnositelj prijave) zastupanu od Odvjetničke kancelarije Spaho, Muhameda Kantardžića 3, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, po kojoj namjerava kupiti većinski udjel u gospodarskom subjektu INA industrija nafte d.d. Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 10, 1000 Zagreb, Republika Hrvatska (u daljnjem tekstu: INA).

Uvidom u podnesenu Prijavu utvrđeno je da ista nije uredna i kompletna, u smislu članka 30 stavak (1) Zakona o konkurenciji (u daljnjem tekstu: Zakon) i čl. 8. 9. 10. Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata («Službeni glasnik BiH», broj 95/06) te je Konkurencijsko vijeće, sukladno članku 31. istog Zakona, zatražilo dopunu dana 15.09.2008. godine dopisom broj: 01-03-26-037-1-II/08, dana 17.09.2008. godine dopisom broj: 01-03-26-037-2-II/08 i dana 23.09.2008. godine dopisom broj: 01-03-26-037-4-II/08

Podnositelj prijave, sukladno zahtjevima Konkurencijskog vijeća, je dopunio Prijavu nedostajućom dokumentacijom dana 22.09.2008. godine dopisom broj: 01-03-26-037-3-II/08 i dana 02.10.2008. godine dopisom broj 01-03-26-037-5-II/08.

Nakon toga, Konkurencijsko vijeće je dana 16.10.2008. godine Podnositelju prijave izdalo Potvrdu o prijemu uredne i kompletne Prijave broj 01-03-26-037-9-II/08, u smislu članka 30. stavak (3) Zakona.

Sukladno članku 30. stavak (2) Zakona Podnositelj prijave navodi da namjerava podnijeti zahtjev za ocjenu koncentracije ovlaštenom tijelu za ocjenu koncentracije u Republici Hrvatskoj, Republici Srbiji i tijelu za konkurenciju Europske unije.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je Prijava podnesena u Zakonom propisanom roku, u smislu članka 16. stavak (1) Zakona.

1. Sudionici predmetne koncentracije

Sudionici koncentracije su gospodarski subjekti MOL Hungarian Oil and Gas Plc., Oktober huszonharmadika u. 18, 1117 Budimpešta, Republika Mađarska i INA industrija nafte d.d. Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 10, 1000 Zagreb, Republika Hrvatska.

1.1. Gospodarski subjekt MOL

Gospodarski subjekt MOL je upisan u Registru gospodarskih društava u Budimpešti pod registracijskim brojem Cg.01-10-041683 dana 10.06.1992. godine kao dioničko društvo. Osnovna djelatnost obuhvata: istraživanje i proizvodnju sirove nafte, prirodnog gasa i proizvoda od gasa, preradu, transport, skladištenje i distribuciju sirove nafte, proizvoda od nafte (maloprodaja i veleprodaja), transmisiju prirodnog gasa, proizvodnju i prodaju olefina i poliolefina.

Gospodarski subjekt MOL kao član INA/MOL konzorcija (50,0% INA i 50,0% MOL), je dioničar gospodarskog subjekta Energopetrol d.d. Sarajevo (registriran pod brojem 1-21070 u Općinskom sudu Sarajevo - osnovna djelatnost je u sektoru trgovine na malo i veliko motornim gorivima, mazivom i sličnim proizvodima) koji ima 67,0% udjela u gospodarskom subjektu Energopetrol d.d. Sarajevo, te gospodarskom subjektu MOL pripada 33,5%, dok preostalih 33,0% dionica je u vlasništvu Vlade Federacije BiH i manjinskih dioničara.

Članovi uprave/nadzornog odbora gospodarskog subjekta MOL nisu u isto vrijeme i članovi uprave/nadzornog odbora gospodarskih subjekata na mjerodavnom tržištu Bosne i Hercegovine.

1.2. Gospodarski subjekt INA

Gospodarski subjekt INA je utemeljen dana 01.01.1964. spajanjem Naftaplina (firme za istraživanje i proizvodnju nafte i plina) s rafinerijama u Rijeci i Sisku. Do kraja desetljeća INA se proširila i na Rafineriju Zagreb, Trgovinu (poduzeće za domaću trgovinu), petrokemijske tvornice OKI i DINU te tvornicu umjetnih gnojiva u Kutini.

Osnovne djelatnosti gospodarskog subjekta INA i njegovih supsidijarnih društava su: istraživanje i proizvodnja nafte i plina u Hrvatskoj i inozemstvu, uvoz prirodnog plina i prodaja uvoznog i domaćeg prirodnog plina industrijskim potrošačima i distributivnim poduzećima, prerada nafte i proizvodnja derivata, maloprodaja derivata i drugih roba putem maloprodajne mreže, trgovina

sirovom naftom i naftnim derivatima, pružanje usluga bušenja, remonta i drugih radova vezanih za istraživanje i proizvodnju nafte i plina iz kopnenog dijela i podmorja.

Pregled supsidijarnih gospodarskih društava gospodarskog subjekta INA u Bosni i Hercegovini:

Tablica 1.

Naziv gospodarskog subjekta	Vlasništvo	Vlasnički udjel(%)
INA BH d.d. Sarajevo	Direktno	(..)** ¹
Interina d.o.o. Mostar	Direktno	(..)**
Holdina d.o.o. Sarajevo	Direktno	(..)**
Energopetrol d.d. Sarajevo	Direktno	(..)**
Krajinapetrol d.o.o Banja Luka	Direktno	(..)**
CROSCO international d.o.o. Tuzla	Indirektno	(..)**
TGA d.d. Stolac	Indirektno	(..)**

Izvor: Prijava namjere koncentracije

2. Obveza prijave namjere koncentracije

Obveza prijave namjere koncentracije gospodarskih subjekata, u smislu odredbe članka 14. stavak (1) Zakona, postoji ako ukupni godišnji prihodi sudionika koncentracije ostvaren prodajom roba i/ili usluga na svjetskom tržištu, iznose preko 100.000.000,00 KM, po završnom računu u godini koja je prethodila predmetnoj koncentraciji.

Ukupni prihodi sudionika koncentracije, na dan 31.12.2007. godine:

Tablica 2.

Ukupni prihod (KM)	INA d.d. Zagreb	MOL Plc.
Svijet	(..)**KM (..)** HRK)	(..)**KM (..)**HUF)
Bosna i Hercegovina	(..)**KM (..)**HRK)	(..)**KM (..)** HUF)

Izvor: Prijava namjere koncentracije

Ukupni prihod sudionika koncentracije ostvaren prodajom roba na svjetskom tržištu iznosi preko 100.000.000,00 KM po završnom računu u godini koja je prethodila koncentraciji, odnosno gospodarski subjekt MOL je ostvario prihod (..)** KM na dan 31.12.2007. godine i obzirom da je jedan od sudionika koncentracije registriran u Bosni i Hercegovini, Podnositelj prijave, na temelju članka 14. stavak (1) Zakona, je obavezan podnijeti Prijavu.

3. Pravni okvir ocjene koncentracije

Konkurencijsko vijeće je u provođenju postupka ocjene dopuštenosti predmetne koncentracije primjenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta («Službeni glasnik BiH», broj 18/06) te Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata.

¹ (..)** - Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

4. Pravni temelj i oblik koncentracije

Kao pravni temelj predmetne koncentracije Podnositelj prijave je dostavio Dobrovoljnu ponudu gospodarskog subjekta MOL za preuzimanje dionica koja je objavljena u Narodnim novinama Republike Hrvatske broj 101/08, dana 05.09.2008. godine (dalje u tekstu: Ponuda).

Dobrovoljna ponuda za preuzimanje dionica je upućena dioničarima gospodarskog subjekta INA od strane gospodarskog subjekta MOL.

Pravni oblik koncentracije je stjecanje kontrole, u smislu članka 12. stavak (1) točka (b) pod 1) Zakona, kupovinom svih dionica na kojima nije zasnovan teret odnosno preostalih 3.016.447 redovnih dionica gospodarskog subjekta INA od strane gospodarskog subjekta MOL, po 756,00 KM (2.800,00 HRK) po dionici.

U momentu podnošenja Prijave namjere koncentracije, gospodarski subjekat INA ima sljedeću vlasničku strukturu: Vlada Republike Hrvatske (44,85%), MOL (25% plus jedna dionica), privatni i institucionalni dioničar (21,11%) i Fond hrvatskih branitelja (7%). Nakon zatvaranju Dobrovoljne ponude za preuzimanje dionica, vlasnička struktura gospodarskog subjekta INA d.d. Zagreb na da 17.10.2008. godine je sljedeća:

Tablica 4.

Naziv	Broj dionica	Vlasnički udjel %
MOL	4.715.538	47,155
Vlada Republike Hrvatske	4.483.552	44,836
Privatni i institucionalni investitori	800.910	8,009
Ukupno	10.000.000	100,00

Izvor: web stranica gospodarskog subjekta INA d.d. Zagreb

5. Mjerodavno tržište

Mjerodavno tržište, u smislu članka 3. Zakona, te čl. 4., 5. i 6. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda/usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta mjerodavno tržište proizvoda obuhvaća sve proizvode i/ili usluge za koje potrošači smatraju da su međusobno zamjenjivi s obzirom na njihove bitne karakteristike, kvalitet, namjenu, cijenu ili način upotrebe.

Nadalje, prema članku 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvaća cijeli ili dio teritorija Bosne i Hercegovine, na kojem tržišni konkurenti djeluju u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima koje to tržište bitno razlikuje od uvjeta tržišne konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Prilikom analize mjerodavnog tržišta sudionika predmetne koncentracije Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je mjerodavno tržište predmetne koncentracije veleprodaja i maloprodaja nafte i naftnih derivata.

Mjerodavnim zemljopisnim tržištem smatra se tržište Bosne i Hercegovine iz razloga što sudionik koncentracije gospodarski subjekt INA vrši prodaju i distribuciju nafte i naftnih derivata na čitavom teritoriju Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenog, mjerodavnim tržištem predmetne koncentracije smatra se tržište veleprodaje i maloprodaje nafte i naftnih derivata na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine.

6. Analiza mjerodavnog tržišta

U analizi mjerodavnog tržišta sudionika predmetne koncentracije i procjenama tržišnih udjela, korišteni su podaci dostavljeni od Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine, Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine, Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine kao i podaci dostavljeni u Prijavi.

6.1. Uvoz nafte i naftnih derivata u Bosnu i Hercegovinu

Podaci o strukturi uvoza nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini iz gospodarskog subjekta MOL i gospodarskog subjekta INA sa danom 31.12.2007. godine:

Tablica 5.

Naziv proizvoda	Količina uvezene robe (KT)			Tržišni udjel (%)	
	Ukupno Bosna i Hercegovina	INA	MOL	INA	MOL
TNP/UNP tečni naftni plin	55,0	(..)**	(..)**	(45-65)**	(0-5)**
Motorni benzin	380,0	(..)**	(..)**	(45-65)**	(0-10)**
Dizel gorivo	638,0	(..)**	(..)**	(40-60)**	(5-15)**
Lož ulje	158,0	(..)**	(..)**	(45-65)**	(0-5)**
Avio gorivo/kerozin	7,0	(..)**	(..)**	(0-5)**	(70-90)**
Mazut	150,0	(..)**	(..)**	(0-5)**	(10-20)**
Bazno ulje	12,7	(..)**	(..)**	(45-65)**	(10-20)**
Parafini/voskovi	1,07	(..)**	(..)**	(0-5)**	(0-5)**
Bitumeni	116,0	(..)**	(..)**	(30-50)**	(10-20)**
Motorna ulja i ind.maziva	63,72	(..)**	(..)**	(0-5)**	(0-5)**
Ostalo	-	(..)**	(..)**	-	-

Izvor: Prijava namjere koncentracije, Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine

Uvoz nafte i naftnih derivata proizvedenih u gospodarskom subjektu INA i gospodarskom subjektu MOL vrši se preko velikog broja lokalnih distributerima i trgovaca (preko 60) u Bosni i Hercegovini. Prema podacima Uprave za indirektno oporezivanje, najveće količine dizel goriva i motornog benzina u BiH se uvoze iz Hrvatske, Slovenije, Austrije, Velike Britanije i Mađarske.

6.2. Veleprodaja nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini

Tržišni udjeli glavnih sudionika i konkurenata na tržištu veleprodaje nafte i naftnih derivata u Bosnu i Hercegovinu:

Tablica 6.

Rb	Naziv gospodarskog subjekta	Tržišni udjel (%)
1.	INA BH (Holdina + Interina) Sarajevo	(10-20)**
2.	Hifa Oil Sarajevo	(5-15)**
3.	Petrol BiH Sarajevo	(5-15)**
4.	Antunović Brčko	(5-15)**
5.	Sibex	(0-10)**
6.	Higat	(0-10)**
7.	Superpetrol Banja Luka	(0-10)**
8.	Energopetrol Sarajevo	(0-10)**
9.	Ostali	(30-50)**
10.	Ukupno 1+8	(15-30)**
11.	Ukupno	100,00

Izvor: Prijava namjere koncentracije

U segmentu veleprodaje nafte i naftnih derivata u Bosnu o Hercegovinu konkurencija je izražena i jaka, što ukazuje i podatak da najveći pojedinačni tržišni udjel od (10-20)**% ima gospodarski subjekt INA BH (Holdina /Interina) Sarajevo, dok prvi konkurent gospodarski subjekt Hifa Oil Sarajevo ima tržišni udjel (5-15)**%.

Supsidijarna društva gospodarskog subjekta INA (Interina d.o.o., Holdina d.o.o. i Energopetrol d.d.) zajedno na tržištu Bosne i Hercegovine u segmentu veleprodaje ostvaruju tržišni udjel od (15-30)**% (Tablica 6.), dok gospodarski subjekat MOL nije registriran u Bosni i Hercegovini, već distribuciju nafte i naftnih derivata vrši isključivo indirektno preko lokalnih distributera i trgovaca. Supsidijarno društvo CROSCO International d.o.o. Tuzla prema podacima Uprave za indirektno oporezivanje u 2007. godini nije uvezilo mjerodavne proizvode u BiH, te iz tog razloga nije ni navedeno u Tablici 6.

Iz navedenih podataka (Tablica 6.) može se zaključiti da se predmetnom koncentracijom ne stvara prevladavajući položaj za sudionike koncentracije na tržištu veleprodaje nafte i naftnih derivata u Bosnu i Hercegovinu, te da se isti neće moći ponašati neovisno u odnosu na konkurente.

6.3. Maloprodaja nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini

U Bosni i Hercegovini postoji preko 500 registriranih lokalnih distributera i trgovaca odnosno oko 950 benzinskih pumpi, od čega je oko 65,0% u vlasništvu pravnih i fizičkih lica koji imaju manje od 5 benzinskih pumpi, dok je preostalih 35,0% benzinskih pumpi na mjerodavnom tržištu u vlasništvu sljedećih pravnih osoba:

Tablica 7.

Rb	Naziv gospodarskog subjekta	Broj benzinskih pumpi	Tržišni udjel (%)
1.	AD Petrol Banja Luka	(..)**	(5-15)**
2.	Energopetrol Sarajevo	(..)**	(5-15)**
3.	Holdina Sarajevo i Interina Mostar	(..)**	(0-10)**
4.	Petrol BH Oil Sarajevo	(..)**	(0-10)**
5.	Auro d.o.o. Ljubuški	(..)**	(0-5)**
6.	OMV Sarajevo	(..)**	(0-5)**
7.	Zovko Oil Žepče	(..)**	(0-5)**
8.	Krajina Petrol Banja Luka	(..)**	(0-5)**
9.	HIFA Sarajevo	(..)**	(0-5)**
10.	Čavkunović Bihać	(..)**	(0-5)**
11.	Mandić Petrol Istočno Sarajevo	(..)**	(0-5)**
12.	Ostali	(..)**	66,84
13.	Ukupno 2+3	(..)**	(5-15)**
14.	Ukupno	950	100,00

Izvor: Prijava namjere koncentracije

Supsidijarna društva gospodarskog subjekta INA (Interina d.o.o., Holdina d.o.o. i Energopetrol d.d.), zajedno na tržištu Bosne i Hercegovine (Tablica 7.) imaju ukupno (5-15)**% benzinskih pumpi (odnosno maloprodaje), dok gospodarski subjekat MOL na mjerodavnom tržištu nema benzinskih pumpi niti tržišnog udjela u maloprodaji.

Prema analizama podataka utvrđeno je postojanje jake konkurencije na tržištu maloprodaje jer su tržišni udjeli sudionika relativno niski, te da provođenjem predmetne koncentracija neće doći do promjene tržišnih udjela.

7. Ocjena predmetne koncentracije

Konkurencijsko vijeće je, nakon procjene i analize podataka i utvrđenih činjenica, u smislu članka 17. Zakona, ocijenilo da provođenje predmetne koncentracije neće narušiti postojeću tržišnu konkurenciju, s obzirom da gospodarski subjekt MOL indirektno, putem gospodarskog subjekta INA, djelomično vrši kontrolu nad gospodarskim subjektima registriranim u Bosni i Hercegovini: (Interina d.o.o., Holdina d.o.o. i Energopetrol d.d.), te se provođenjem predmetne koncentracije ne povećava tržišni udjel na tržištu veleprodaje i maloprodaje nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini.

Prilikom ocjene predmetne koncentracije, Konkurencijsko vijeće je imalo u vidu i činjenicu da se u konkretnom slučaju radi o eksteritorijalnoj koncentraciji, obzirom da sudionici koncentracije djeluju na svjetskom nivou, te da predmetna koncentracija ima utjecaj na tržištu Bosne i Hercegovine putem djelovanja registriranih supsidijarnih gospodarskih subjekata (Interina d.o.o., Holdina d.o.o. i Energopetrol d.d.), te indirektno prodajom/distribucijom nafte i naftnih derivata sudionika predmetne koncentracije.

Također, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ne postoje zakonske niti administrativne barijere u segmentu uvoza/veleprodaje/maloprodaje nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini i veliki broj registriranih lokalnih distributera i trgovaca (preko 500) što osigurava slobodnu tržišnu konkurenciju.

Sukladno s navedenim, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da se predmetnom koncentracijom gospodarskih subjekata ne stvara niti jača prevladavajući položaj na mjerodavnom tržištu veleprodaje i maloprodaje nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini, te je odlučilo kao u izreci ovog Rješenja.

8. Administrativna pristojba

Na ovo Rješenje Podnositelj Prijave, sukladno članku 2. tarifni broj 107. stavak (1) točka d) 1) Odluke o administrativnim pristojbama u svezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem («Službeni glasnik BiH», broj 30/06), obvezan je platiti administrativnu pristojbu u iznosu od 2.500,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

9. Uputstvo o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema ovog Rješenja odnosno od dana njegove objave.

Predsjednik

Ibrica Lakišić

